

QVÆSTIO MEDICA

Quodlibetariis diſputationibus manè diſcutienda in Scholis Medicorum die Iovis 3. Decembris.

M. IOANNE-BAPTISTA RENATO MOREAV, Doctore Medico, Præſide.

An ex vocis & loquelæ modo, Corporis & animi virtus conijci poſſit.

I.

HOMO ex duobus conſtat, corpore & anima: abſque horum alterutro non homo ſed ἀχατέργαστον τι pronaſcitur. Corpus ſolum caducum & diſſipabile, licet eleganti formâ præditum, eſt ingens ſine nomine truncus, hæc ſemper una, & originis planè divinæ, corporis ergaſtulis ſemel expedita, ſui ſemper eſt juris, & ſuum munus perfectius exequitur: ſed nullus eſt homo. Anima tamen longe nobilior, inſitas & quaſi conſignatas in ſe recondit notiones, omnium virtutum, & ſcientiarum ſemina: ut nemo ſit adeo rudis, qui non aliquando inſtituatur. Synceras, nec corporis labe infectas ἔννοιας, cum vi propria elicit, aut potius inſpicit, modum ponit ſuis cupiditatibus, quibus variè ſolet diſtrahi, eumque una metitur prudentiâ, quæ ſola omnis eſt virtus, atque cum eadem anima innata cupiditate videndi veri, maxime ducatur; rerum omnium principia quæ concludit tractans & retractans, unius initij vinculo, res omnes quaſi concathenatas contineri demonſtrare nititur: ſicque quod non videt verum, ſibi fingit: immenſam cœli magnitudinem definit, ſolis curſum ſignat, notat ſtellarum progreſſiones & inſtitiones, quid apud ſe fiat diſtinctè animadvertit, non ita ſciens rerum quæ in corpore peraguntur, ex quo utriuſque naturam infinitis ſpatiis diſſitam probe intelligere eſt.

II.

CORPORIS humani dignitas, non opinione exiſtimanda; illa eſt quanta placuit naturæ inventori, & principi: non qualis placet quibuſdam Philoſophis. In eâ re quæ habet quod ad natu-

ram voluit pertinere Deus, nihil desideratur. Hinc homo qui duos oculos, ambas manus, binos pedes obtinet, cumulatè perfectus censetur, non qui uno, aut centum luminibus, manibus centum, vel quatuor pedibus instruitur & utitur, quæ sunt fabularum non naturæ inventa. Homo animalium formossimum & infirmissimum, mundi incola & spectator, rerum externarum imaginem per sensus qui viæ quædam sunt ad animam perforatæ, curiosissimè haurit, sibi primò consulens in consectandâ voluptate, & declinando dolore; deinde ad cæteras res occurrunt, otiandi causa se applicans, immensam tamen rerum objectarum varietatem, & numerum, non accipi eo conjici potest, quod cuilibet sui sint sentiendi termini, quos citra, aut ultra aut non movetur aut læditur. Nonne illi qui acutiùs cernit, restat aliquid quod oculos effugiat, non sunt profectò certa extrema, nec omnibus eadem. Quorum corpus natura optime coadmentarit, ij multo potentius admovent suos sensus, tardiusque & desistunt, & mortem oppetunt: quorum organa minus bellè sunt constituta, ij minus sagaces habentur, celeriusque ab opere vacant & occumbunt. Ut enim lapides duriores & compactiores, difficilius atteruntur & divelluntur, ita & quod optimè conglutinatum est corpus, ægrè dissoluitur.

III.

SED quidquid feliciori meditatione conquisivit homo, quidquid à sensu traditum & impressum effingit, sibi soli haberet, nisi certo quodam modo aliis largiretur: signis nempè ostendit suam mentem, vocem & litteris hanc excogitavit natura, illæ necessitati debentur. Homo miser inops, & ægre apud se manens, sonos & litteras æque animi interpretes, ut sibi subveniret, adinvenit. Larynx legitimum vocis organum & multitudine musculorum & corporibus duris, concavis, politisque & rimulâ præcipuè apparatum, licet omnium animantium ferè communis, uni tamen homini vox maxime ingenita est, quam variè flectit & immutat, quia rationis compos, & μιμητικώτατος, cum cætera animantia ad pastum abjecta, aut omnino sileant, aut si quem profundant sonum, non tam amplis distinguatur differentiis. Quia ἀλογίστα & inepta. Cartilagines tres, thyroeidem quæ prominet scuti in modum; Cricoidem quæ annulum imitatur, & aritænoidem quæ duplex, & infundibuli formam refert, callidissimo artificio fabricata est natura. Hæc quælibet, exceptâ Cricoide, à variis musculis incitatur, nondum tamen vox efformata sequitur. Hoc opus adimplet γλωττὶς quæ rimula est ex duobus arytænoidis processibus efficta, non absimilis linguæ quam fistulæ cicutis compactæ representant. Aere ex amplis pulmonum

ſpatiis reſiliente, per rimulam incredibilem quamdam conſtrictionis & dilatationis varietatem perpeſſam, varij generis voces cuduntur: quæ connexæ & uno ſenſu comprehenſæ loquelam efficiunt. Ad vocem delicatiorem & nitidiorem conferunt, lingua, plectri ſimilis, & dentes chordarum: Majorem uſum palato præbente quod editum ſonum retinet. Attamen avulſâ linguâ, attritis dentibus & perforato palato, etiam vox elicitur.

IV.

QUI optimè mirari novit, vocem & loquelam maximè mirabitur, ab homine nihil præſtabilius dari poteſt. Qui primus hominem loquentem audivit, credo rei inſolentiâ multum fuit attonitus. Fragor à corpore tenui & molli, aut ſaltem non uſquequaque duro promitur, qui etiam homines fortiſſimos terret. Vox ſcilicet & loquela mentem pingens aliorum mentes movet & excitat: eadem cum certum quemdam habet motum ordinem & ornatum, dignius aſſumens nomen, proprium amittit, eloquentia nuncupatur, quæ quo vult ducit animos quaſi vinctos, unde vult revocat. Quadam etiam ratione vox compoſita, & intervallis paribus & imparibus conjuncta harmonia eſt, ſpirituum animalium motrix jucundiſſima, quæ omnibus ſæculis fuit aliqua, adeo ut infans puer, & pene balbutiens voces concinnet ad delectationem. Nulla gens eſt tam barbara quæ ſuam non habeat eloquentiam & harmoniam. Ita vocis & loquelæ efficacitas in animos nota eſt & perſpecta. Hæc eſt illa quæ imperat, quæ diſſipatos homines in ſocietatem convocavit, urbes condidit, amicitiam colit; quæ hominum facit commercium; quæ ſcientias & artes traducit; quæ malæ animi ægritudini medicinam adhibet; quæ tandem honorificentiſſimè de authore ſuo prædicat, vox & loquela ita ſunt homini propriæ ut has ad eum magis intimè quam riſum, pertinere exiſtimaverim: atque ſi aliquorum fuiſſet fatum, ab infantiâ recondi in ſpeluncis, nullus dubito, quin ſolo naturæ invitamento vociferaretur.

V.

CONJECTURA ergo cum innitatur principiis, licet non uſquequaque firmis, ſed ut plurimum rem eamdem commoderantibus, ex vocis & loquelæ modo multa de corporis & animi indole præſagire poſſumus. Laringis equidem eſt vox, ejuſque affectionem proximè declarat; ut effectus cauſam arguit. At Laryngem diſponi ut totum corpus abundè teſtatur maxima illa commutatio, quæ pubertatem deſignat, in qua & corpus vegetius & vox gravior evadit: unde in judicandâ corporis facultate voci non temere credi-

tur. Loquela autem cum ſit animi cogitantis, qualis illa, talis & ille nonimmerito ſtatuendus. Sermo facilis copioſus & plenus, animi capacis; temerarius & confidens, audaciæ & tenuis: preſſus rebus abundantiâ, non verbis ſuperfluentis index eſt: qui verecundè & decorè loquitur, modeſtum & ſapientem patefacit animum: qui placidè & ſedatè dicit, pacatum & mitem; qui turbulentè, iratum; qui tardè, ſegnem: qui humaniſſimè, amantem ſe docet. Non minora à voce expectanda indicia. Quæ præceps eſt, & flexibilis, ab organorum libertate & facilitate & à ſpiritus motu celeri proficiſcitur: tarda, ſpiſſa & dura ab aliquo in inſtrumentis impedimento: acutam aut gravem faciunt unà cum glottidis tenuitate. Laryngis ſiccitas aut amplitudo humore diffluens. Magna, contenta & elata, qualis pedem dicentium, loci aerem concludentis capacitatem & robur conſequitur; Secùs parva inclinata & ſummiſſa. Tremens & firma, ſpirituum vim ſignificat aut imbecillitatem. Hactenus quod conjecturis ſuperſtruximus, totum eſt opinabile, præcipuè quod de animo per loquelam ſumus rimati. De illo namque vix quidquam certi haberi poteſt, niſi quod ſponte patefecerit; cum in omnes corporis motus poteſtatem habeat, quos ad libitum adminiſtrat: ex quo fit ut ſæpe numero ſigna perſiſtant, res vero ſignificata nulla ſit, quod Socratis celeberrimo exemplo patet, quem Zopyrus phyſiognomon notaverat, licet vitia non extarent in vultu & oculis indicata, nihilominus ſtat concluſio.

Ergo ex vocis & loquelæ modo, corporis & animi virtus conjici poteſt.

Domini Doctores diſputaturi.

M. Petrus Bonnet.
M. Ioannes de Mauvillain.
M. Ioannes-Baptiſta-Renatus Moreau Præſes.

M. Nicolaus Pelletier.
M. Renatus le Comte.
M. Franciſcus Afforty.

M. Petrus Creſſé.
M. Ioannes-Antonius Morand Cenſor.
M. Alex. Michaël Denyau, Profeſſor Regius.

Proponebat Lutetiæ PETRUS LAURENCEAU Pontoſequanus Campanus. A. R. S. H. MDCLXXVI.

PARISIIS,
Apud Franciſcum Muguet, Regis & Illuſtriſſimi Archiepiſcopi Pariſienſis Typographum.